

ZAMONAVIY STOMATOLOGIYADA TEKSHIRISH USULLARI

Norova Mavjuda Baxodurovna

*BDTU Terapevtik stomatologiya kafedrasи dotsenti,
tibbiyot fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD)*

*Buxoro innovatsion tibbiyot instituti Stomatologiyaga fakulteti
1-bosqich talabasi*

Botirxon Baxodurov Nodir o'g'li

Annotatsiya: Ushbu maqola zamonaviy stomatologiyada tekshirish usullari, bu usullar orqali tish kasalliklariga aniq tashxis qo'yish, davolash, kasalliklarini oldini olish hamda bemorlar va shifokorlarga bu usullarni yaratadigan qulayliklari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: vizual tekshiruv, stomatologik muammolar, raqamli rentgen, tish kasalliklari.

Аннотация: В статье представлена информация о методах обследования в современной стоматологии, точной диагностике, лечении и профилактике стоматологических заболеваний этими методами, а также об удобстве этих методов для пациентов и врачей.

Ключевые слова: визуальный осмотр, стоматологические проблемы, цифровой рентген, стоматологические заболевания.

Abstract: This article provides information about examination methods in modern dentistry, accurate diagnosis, treatment, and prevention of dental diseases by these methods, as well as the convenience of these methods for patients and doctors.

Key words: visual examination, dental problems, digital X-ray, dental diseases.

Zamonaviy stomatologiyada og'iz bo'shlig'i kasalliklarini tashxislash, davolash va oldini olishda tekshirish usullari hal qiluvchi rol o'ynaydi. Texnologik taraqqiyot stomatologiya mutaxassislariga to'liq va aniq tekshiruvlar o'tkazish imkonini beruvchi murakkab vositalar va texnikalarni ishlab chiqishga olib keldi, natijada aniqroq baholash va bemorlarni parvarishlash yaxshilandi. Tekshiruv usullaridagi bu evolyutsiya stomatologiya amaliyotini sezilarli darajada oshirdi, bu esa yaxshi natijalarga olib keldi va og'iz bo'shlig'ini saqlashning yuqori standartiga olib keldi. Ushbu munozarada biz zamonaviy stomatologiyada qo'llaniladigan turli tekshirish usullarini, shu jumladan an'anaviy yondashuvlarni va ilg'or texnologik innovatsiyalarni ko'rib chiqamiz. Biz ushbu usullar stomatologik muammolarni erta aniqlashga qanday hissa qo'shishini, moslashtirilgan davolash rejalarini osonlashtirishini va bemorlarga og'iz salomatligida faol rol o'ynashga imkon berishini o'rganamiz. Bundan tashqari, biz ushbu tekshirish usullarining

stomatologik xizmatlarning umumiy sifatiga ta'sirini va sohadagi keyingi yutuqlarni ko'rib chiqamiz.

Zamonaviy stomatologiya stomatologik muammolarni baholash va tashxislash uchun turli tekshirish usullaridan foydalanadi. Zamonaviy stomatologiyada asosiy tekshirish usullaridan ba'zilari:

1. Vizual tekshiruv: stomatologlar og'iz bo'shlig'ini, tishlarni va uning atrofidagi to'qimalarni vizual ravishda tekshiradilar, masalan, bo'shliqlar, blyashka to'planishi, tish milki retsessiyasi va og'iz bo'shlig'i kasalliklari belgilari.

2. Raqamli rentgen nurlari: Raqamli rentgenografiya tishlarni, suyaklarni va atrofdagi tuzilmalarni minimal nurlanish ta'sirida batafsil tasvirlash imkonini beradi. Bu usul tish kariyesini, periodontal kasalliklarni, tish travmalarini tashxislashda, tish va jag'ning rivojlanishini baholashda yordam beradi.

3. Intraoral kameralar: Bu kichik kameralar og'iz bo'shlig'ining yuqori aniqlikdagi tasvirlarini oladi, bu esa stomatologlarga qurollanmagan ko'z bilan ko'rish qiyin bo'lgan joylarni ko'rish va ular haqida ma'lumotlarni olish imkonini beradi. Ular bemorlarni davolashni rejalashtirishda yordam beradi.

4. Tish kompyuter tomografiysi: Konusli kompyuter tomografiysi (CBCT) tishlar, suyaklar, nervlar va yumshoq to'qimalarning 3D tasvirlarini beradi, bu murakkab tish kasalliklarini baholashda, implantni rejalashtirishda va temporomandibular bo'g'implarni (TMJ) baholashda yordam beradi.

5. Lazer diagnostikasi: Ba'zi hollarda lazer texnologiyasi diagnostika maqsadlarida, masalan, bo'shliqlarni aniqlash va tish go'shtining sog'lig'ini baholash uchun ishlatiladi.

6. Transilluminatsiya: Bu usul muntazam vizual tekshiruv vaqtida osongina ko'rinxaydigan yoriqlar, yoriqlar va bo'shliqlarni aniqlash uchun tishlar orqali yorug'likni o'z ichiga oladi.

7. Tuprik va bakterial testlar: Bu testlar og'iz bo'shlig'idagi bakteriyalarni aniqlash, tupurik tarkibini va tish kariesi va milk kasalliklari xavfini aniqlashda yordam beradi.

8. Og'iz bo'shlig'i saratoni skriningi: stomatologlar og'iz bo'shlig'i to'qimalarini vizual va qo'lda tekshirishadi va og'iz bo'shlig'i saratoni va prekanseroz lezyonlarni aniqlash uchun qo'shimcha skrining asboblaridan foydalanishlari mumkin.

9. Periodontal zondlash: stomatologlar tish milki kasalliklarini tashxislash va kuzatish uchun periodontal cho'ntaklarning chuqurligini o'lchash va baholash uchun maxsus zondlardan foydalanadilar.

XULOSA:

Ushbu tekshirish usullari zamonaviy stomatologiyada erta aniqlash, aniq tashxis qo'yish va davolashni rejalashtirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Muntazam tish tekshiruvlari, jumladan, keng qamrovli og'iz tekshiruvlari va tegishli diagnostik tasvirlar og'iz bo'shlig'i salomatligini saqlash va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni o'z vaqtida hal qilish uchun juda muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. М.Т.Александров. «Стоматология» – Москва: «ГЕОТАР-МЕДИА», 2008 г.
2. X.P.Komilov. «Terapevtik stomatologiya. Og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi kasalliliklari» – Toshkent: «Yangi asr avlodi», 2005-у.
- 3.S.H.Yusupov. «Tish jarrohligi stomatologiyasi va yuz-jag' travmatologiyasi» – Toshkent: «ILM ZIYO», 2005-у.
- 4.П.А. Леус. «Заболевания зубов и полости рта» – Минск: «Вишэйная школа», 1998 г.
- 5.Е.Б.Баровский. «Терапевтическая стоматология» – Москва: «Меди-цина», 2002 г.